

572
275
1960

ՀԱՅԿԵՍՏԱՆԻ
ԿՈՄՄՈՆԻՍՏԱԿԱՆ
ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻԿԱՆ
ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԿԱՆ
ՊԱՐԿԱՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
ՆՈՒՄԵՐ 9
1960

ՀԱՅԿԵՍՏԱՆԻ
ԿՈՄՄՈՆԻՍՏԱԿԱՆ
ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻԿԱՆ
ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԿԱՆ
ՊԱՐԿԱՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

ჩემი თავდასაცავი

სენსაცი

3

მინათმა რომ შემოეყარა, ეყვებო: თბენი ბეჭეა ერთად თავთორილი წემს დღეს არ მინახ. პირბრძოლები სკამებზე იყვნენ ხელდასხმული და ახლამოსწავლე ზარარია კი ვაგონივარად ედგნებოდა იფრან ბეზუნი. აქ ცდებოდა თბელო ქალიღობის ფერები იყო სპიტივებული, ზედ ამანი და ამოსხვები წერა და იმის აუთხებდნენ ესწავლებს. ვაგონს ერთი ფერობი ჰყავდა და ის ახწავლიდა: ხელში ვერა წყებდა და მუშაობდა თუ არა ბეჭეს კიანთა, უკნუნი და უკნუნი. ერთი ადგილიდან მეორეზე გადადიოდნენ და როცა მხოლოდდნენ ცდებოდა, ზურგით წინა მკონდა სხვებთან დახვდარიყვნენ ისინი სკამზე.

ერთი კამბოელი იყო წყნს კლბისი, რომელიც ხოლოდნად დავიდა სანქცელებში და კლბის დარეგებს, რისეყოფილი, უღარ მოსწრებდა ხოლმე. ამისთვის ბრძენენ ამ სანქცელს კუბები კლბისის კაოლებსედას რომ ფრეს ჰგვარი ის სწავლის გარის ზერად დავცანსებ. ერთხელ დარწმინდილი ხელზე და ქუთისი ნოესეებში კეთილი დამე. სპისწავლი წინევი ვოგნი (მბინ არბე თუ ვარბე წინევი, სხვამოსწავლი წინევიც ცირტი იყო, ხელ დამდნამე და ერთი მერისხეკან წინათორბიდა) და ეკვლილი კარვად დავსწავლი. აგრე მოვიდა, მერამ, რადეანევი დამეწული იყო, თავისთვად დამოხე და ამისთვის უწოდებოდას არიან მოეწვლია. მის უფროს მგერად მისთვის კარგი ნამანი დავბე. მე მუშაობსე და მართალი კამბოეა. ტრიომ რომ სპიტივადი ველებს ნამენი კადათავილონი, კამბოელის ოახსივ მოქრა თვადი. აღსით ეკვვირად და კამბოებს. ქეთის და მისთან თქვენს მტერს ერთი სიტყვის ვერ მავგო. სანქცელებში კადამაჩია თავი და კამბოსი:

— ეს ნამანი ზენ დავსეით!—ქეთის.
 — დამ, ზე-შეობი, —უკნებსე.
 — ზურგ რილი, რომ არათვინ იყის!
 — მე რომ ვეთხებ—იყიდა.
 — იყიდა! ისე მალე, ორ წუთში რომ დავიწყებოდა! აქ რაღაც სხვა ამბავია!—ბრძანს მისხსნებ.—შეეცობა, რაც არის, ზერამ ვერ არ მავალი. კამბოელი,

სანქცელებში მოეკარინ თვადი და მოეკარე:—მას წინსწავლით!

წიდი და ზენ იქვე დამოხე, ხელიც იყვი და ზურგ წრეოელი, ზადი ზემთან არ ევრბში ამოვფქო, სინამ წესი კლბისი და კაოვებს! ზურგ ორბეს ერთად დავამოწმებო.

— მე შეწყნებოლი, რა ქქენი ვეა, ავი იყიდა!—დავკითხე ზენზე, კუბები რომ ეკვდილი.

- ძლიე ვიცი, —მისბესი ტრიოლი.
- მამ რატომ არ მოსხსნებ?
- უფზე რომ ვადეხი, ვერ მოეყარე. ეს დამდნა სინამ ხელ დამოხელი ვწმელობ და მისბესივ ისე ვამდევ. თი, თუ არ ვიცი!—მოსწავი ზემიანე.—რომ ავდგე, დამეწყია!

ნათესა: S. B. B. B. B. B.

პ ა ა ტ ა ლ ა ს ა ნ დ რ ო

ნახატი ჯაბალ ლოლაისი

სანდრო მანთიაშვილი

ანდრია პაპა ხალისიანი მოხუცი იყო. მას ჰყავდა ორი ქალიშვილი—ანა და მარიამი.

ანაც ქალაქში ცხოვრობდა და მარიამიც. ანას ქალ-ვაჟი ჰყავდა. გოგონას ერქვა დალი, ბიჭუნას—პაატა.

მარიამს კი ერთი ბიჭი ჰყავდა, ხუთი წლისა, სახელად სანდრო.

დალი მეოთხე კლასის მოწაფე იყო, პაატა მეორე კლასის, სანდრო კი ჯერ სკოლაში არ დადიოდა, მაგრამ ცნობისმოყვარეობა დიდი ჰქონდა. როგორც მოზრდილ ბატყანს პატარა ბატყანი არ შორდება და უკან დასდევს, ისე სანდრო არ შორდებოდა პაატას. ყველაფერში მას მბაძავდა.

რაკი პაატას ჩანთა ჰქონდა, სანდრო დედას ეხვეწებოდა: ჩანთა მეც მიყიდეო! დედამ ჩანთა უყიდა. ბიჭმა ქალაღლში შეხვეული

რომ გახსნა და შიგ ჩაიხედა, ტირილი დაიწყო:

— მე ცარიელი არ მინდა! პაატას წიგნებით სავსე აქვს, რვეულებით... ფანქრებით...

დედამ წიგნებიც უყიდა, რვეულებიც და ფანქრებიც! გაავსო ჩანთა წიგნებით სანდრომ და ხელიდან აღარ უშვებდა. ეზოში გავიღოდა—თან მიჰქონდა, სადილობდა თუ საუბრობდა, გვერდით დაიდებდა.

— პაატასთან ერთად მეც სკოლაში წავალ!—უთხრა ერთხელ დედას,—ჩანთა მაქვს, რვეულებიც! სხვა რა უნდა?

— არა, შვილო, ჯერ შენ პატარა ხარ! აი, ორი წლის შემდეგ მე თვითონ წავიყვან!—მიუგო დედამ.

— რა არის წელიწადი და ისიც ორი?

— რა არის და, უნდა დამწიფდეს ყურ-

ძენი, ატამი, ვაშლი, საზამთრო, ნესვი! ყველაფერი ეს უნდა მოკრიფონ! მერე მოვა თოვლი, დანებება და ვათავდებთ ერთი წელიწადი! მერე დაიწყება მეორე წელიწადი...

— მაშ ანდრია პაპას მივწეროთ წერილი, რომ მალე დაამწიფოს ყურძენი და ნესვი! იმას ხომ ბევრი ყურძენი და ნესვი აქვს, ჰო, დედიკო?

მეორე დილით დედა სანდროს საუზმეს უშვადებდა. სანდრომ იღროვა, ჩანთას დაავლო ხელი და მოკურცხლა.

მიიბრინა თავის დეიდაშვილებთან და შეუძახა:

— ჩქარა მივწეროთ ანდრია პაპას!

ანა დეიდამ შეხედა ბიჭს. გაუკვირდა, რომ მარტო მოვიდა.

— ბიჭო, დედას გამოვპარე? მარტო რად მოხველ?

— დედა საუზმეს ამზადებდა. მე არა მშია... ჩქარა მივწეროთ წერილი ანდრია პაპას, რომ წელიწადი მალე ვათავდეს!

ანამ თავის დას ტელეფონით შეატყობინა: შენი სანდრო ჩვენთან არის და არ შეგეშინდესო.

პატამ ფანქარი და ქალაღი მოარბენინა, სანდროს წინ დაუღო და უთხრა:

— დაწერე!

სანდრო პატას გაკვირვებული უცქეროდა. პატამ ხომ იცოდა, რომ ჯერ ანბანიც არ ესწავლა, მაშ რატომ უთხრა: დაწერეო! მასხარად იგდებდა?

და უცხად სანდრომ ტირილი ამოუშვა.

— მე დავწერ, მე დავწერ. მხოლოდ მი-თხარი, რა მივწერო, — ამშვიდებდა დალი.

სანდრომ ცრემლები მოიწმინდა და უყარნახა:

— ყურძენი ჩქარა დაამწიფე. ნესვი, საზამთროც, რომ წელიწადი მალე ვათავდეს, რომ მეც ვიარო სკოლაში!

ჯერ პატას წასკდა სიცილი, მერე დალის... ყველანი იციხოდნენ, სანდროც იციხოდა და სიხარულით მადლა-მადლა ხტოდა. მას ეგონა: დალის და პატას იმიტომ უხარიათ, რომ ანდრია პაპა ყურძენს მალე დაამწიფებს და პატასთან ერთად სანდროც სკოლაში იელისო!

საქვებერი

ნანა მარტია

სექტემბერი! სექტემბერი!
ვიუვივებ ჩიტუნები,
და მიჭირინ სკოლისაკენ
გოგონები, ბიჭუნები.

ჩვენი უბნის ჰატარებო,
დაიცადეთ ერთი წუთით,
ვერ ხედავთ არჩილ-ბიჭსა,
კართან რომ დგას თეთრი ქუდიო?

მისი გზაც ხომ იქით უხვევს,
სადაც თქვენი სკოლა არის.
დღეს არჩილის განსაკონად
არ დარეკავს თუმიცა ხარი,

ის საბავშვო ბაღში მიდის,
სულ ჰორველად შუგა ბაღში,
და მსახვით ბუნდოური
ვინ იქნება მთელს ქალაქში!

დედავს ბიჭი თითისხელა,
როგორ უნდა იუოს მშვიდი?
დაუცადეთ, წაივებანეთ, —
არჩილის გზაც თქვენკენ მიდის!

სურს 32954161

ესე ხაგავს

და ხნია, თაგებროლი
 წის და ხატეხ ათინდილი.
 წის და ხატეხ
 შრეუ ატეხს,
 ატეხს კოხში სუხეტა...
 სუხეტა იქუ ზღად!
 ვაძლი,
 შხალი და წინწელი,

აქ—კაელი,
 იქ—ტეხს თხალი...
 პრირველი გახლქალი...
 სხისპირისთან სუხეთ კროუ,
 ვურწის ტყარით—
 ლელი ტყბალი...
 წყნი სოფლის შემოგეხის
 ახუ ხატეხ ათინდილი.

ბობრა

გოგამ გოგრა დოხე
 კახუხუხის ზირხე
 გოგრა ზუბოღოზმდე
 კაიზარდა იხე —
 გოგა თეხს გოგრას
 წყეს და ვვარ ურეუ,

მინისეკ მიათრეს,
 ზუღახე ბაღა ეღუუ...
 მე, ხედ შარო, მატქოს,
 დირიური ბიჭუბო,
 მუჟუღული გოგას—
 მან ჩეღლია გოგრა.

ზღვის ბრაღია

სურს 32954161

— ალაკა, სესაე დეღახთან კაიეხე თუთ
 ფოღახათხს ჰეხს მარეხს ზეხინ.
 — ზეხი ჰეხი ხელ ლომუღუღეხი კა-
 დეხ ახი სეო!—მეტეხი ზეგრა სეს და იხე
 ზღურეხი, რამ ზღურე კაიანი სესო ზეღ-
 რა ზეღის არ ხეხიდე ზეუ დომორეო.
 ვეღე ზეხიღეხს ქოღარ ზეღის სესის და
 ზეღა.
 — ალაკა, წიხი კახინთი, ავი, რე კარ
 კო დეხ ზეღ!
 — არი ზეღლი, ვეხელ ჰეხს თუთ ფო-
 აღლი ვეღე ზეღეღა.

— მე წიხიღეღა!—დეღეხი ვეხიღე.
 სესაე ვეღარ დინახიდე დინახი თუთ
 ტოღის კახიღე ზეგრა, სესის შარე ვე-
 ლო იხ დეღეღეღო, კაღე ზიღლი, დეღინა
 რე კახინთი.
 ტოღე ზიღელე სესის ზეღეღის ზეღე
 შარის კოღეხინთი იხეღეღეღე, ზეღეღის ავი
 თხი, სიღის იკოტიღეღე და სესეღე წიხი.
 კახინთი სიღის ავიღო სესის დინახიღე
 მდოღეღე, ზეღარ შარისეღ დეღეღინთი თუთ
 ფოღახათხს ზეღეღეღინთი.
 — ვეხელ, რე ვეღის სესის, ფოღლი
 დეღეღინთი.

სურს 32954161

— ზეღე, ზეღის ზეღლი რე კახიღეღე-
 ზი,—არ დინახი ვეხიღე.
 თუთ კახინთი სესის ზეღის ზიღეღე ჰე-
 ზე კაღეღეღი ტოღის ზეღეღე ზიღეღე და
 მინისეკ ზეღეღე.
 დეღიღე ავიღე თეღი სესი, ზეღარ სესის
 რამ დინახი, მინახიღი კრო სეღეღეღე
 ავიღე ვეღეღე კოღარა კახინთი რე თუთ
 კახინთი ზეღეღე ფოღახათხს იხე-
 ზეღეღეღეღე ზეღის ზეღეღეღე
 წიღის ზეღეღის დეღეღე სესი, ფოღლი რე
 დეღი რე წიღინთი კახინთი ავიღეღე.
 — ზეღეღე მანე წიღეღე არი ზიღ კახინ-
 თეღი ჰეღის მინახიღის ფოღლი!
 ალაკა თუთ რე მინახიღე თუთ კახინ-
 თი დეღეღეღე ზეღის რიღეღეღეღე
 ზეღის ჰეღის მინახიღის.
 — მინახიღე სესი, ვეღეღეღეღე ზეღის მინ-
 ხი,—დეღეღეღეღე წიღეღეღეღე რე თუთ
 ფოღლი მინახიღეღე ზეღეღეღე კახინთი.

მუხზე მუხობანი

ნათები 1 მხატვარი

სოციალ და ვაგსწრებ უფლას! ზენი პრალია, აღოს გენი შეუცდილ— წელზე რაღაც დი-მეყება— კოდე წაჩ და აღიამ რთივე დეს-ზე წაიბრა. ატული თეული— მუგობრებსა ვაგობრესა რომილოცეს სიბრტეილისაგან თავ-საღწეული ვიდეტი არ თეოლი, რა მოხუ-

— გამბრ-ჯომა, აღია! აგი თეაღებში მომბერდა თეოლიდი, არ იყოდი, რას ვაბოვიდი. მაშინ დეაიბარე, მარჯვენა დებს სხსარში მართის ტარი ფრთილად მარჯტე და დესი ათეო. ასე რამდენიმეჯერ ვაღებოვრე და მარე მაქრით ნაღებტარუნე მირი. აღია გამჭრიახი აღმობდა და მადე ათეივისა მისაღ-მესა. ვამარჯობს ვეტყოდი თუ არა, მაშინვე მარჯვენა დებს მომწოდებდა.

ასე შევეხარდე ერთმანეთს მე და აღია. ზეური სამსახური გამჩინა და ზეერჯერ მას-ხელა, სამსახურად მეც მისთვის გამოიღვევი-ლი მქონდა მაქრია, გამწეტი, მარალი, თევა და სიბიბლი.

ერთხელ ზემს მუგობანმა ხეანეში სტუბ-რად მიმწევა. საცვეთისო ვაგსოცები შევეჯი-ბინე ერთმანეთს ჯორბოში.

მოახ—მოლოკი, მარტინე—უფსკრული! მთელი სამსახურით მიუღზეტი სტეტი, კოდე

რის სწოლი ვაგსაგობრე ვერ კოდეც მტებს სწოვლა და რაც ვაგსმადე საცველად მაგრამ დავთი უბედუ-რებას! აღიამ ახლოს არ ვაჩიბრა, კარებს აწეველობდა და დედისაგან მიწვევა ზა-ლის აღია აღესტმა ვატებს და იკადის რისს მიბრძევი. მადე დავგეგობრდიო კ-დეკ სადაკ წაუღიდი, აღია დებდავებ მომ-ვევბოდა თუ საღებ ვაგსარტბოდი, მივლე-ტობს შემობრუნდა, შეგება სახმადე რამ მიუთიოდი, ას მასობზე იდევა და ვაგსარტ-ბოთ თეაღს მადევენდა. წაღმა რამ დევე-მადეზბოდი, აღია დეაგეწით შემობრბოდა და მესტებსა, რისი ზღის რამ ვახედი, მაშინ მოახრა—

— აღია უკვე მატება არ არის, მისი ვა-ჩხარება სჭობო. შეც მუჯითად შეუღებეი საქმეს ვერ თოკს შეაგებო მარე დავითა შეგამარე დიდი სურ-ული მუხობი, ზეღის სამობრძევიცე ქარე-ლი; ერთხელ ვახედი მი შეგებრა იდევიდებ, აღიამ თან მიველი და მარჯვენა ხელად ვაგსწოვლა-

მხატვარი მომხატვარი იქი ვერცხელი ამბოვივი ვერცხელი და და ცვეთი დამობრბოვი ვერცხ-ლის მიხედვითი მარე ვაგსობი ვერცხლის და ვაგსობი პირამ რეხებ

მშიშარაა, ხოლო როცა ბევრნი არიან, არაფრის ეშინიათ. ვხას გადაუხევიე, გორაკისაკენ წავედი და ალია ხეზე მივაბი. მგლები მოგვიახლოვდნენ. ალიამ გაიქნია წიხლი და უკან გასტყორცნა.

უცბად ხეზე რაღაც ფაჩუნნი შემომესმა. ავიხედე და დათვი დავინახე. თურმე დათუნიასაც შეშინებია მგლის ხროვისა და ხეზე შეუფარებია თავი. რაღა ვქნა ახლა? თუ მგლებს გადაუტრიალთ, დათვი დაგვეგლეჯს! დამბახის სროლაც საშიშია. შეიძლება გაბრაზდეს და ხიდან გადმომიშვას. ცალ ხელში დაშბაჩა მოვიმარჯვე, მეროვ ხელით ხანჯალი ამოვიღე და ფრთხილად ტოტს დაუწყე ქრა. ტოტმა ტკაცანი მოადინა, დათვი ხრამში გადაეშვა. მგლებს ალბათ მე

ვეგონე და თახ გადაყენენ. არც დათვი არც მგლებს ჩემთვის არ ეცალათ. ხიდან ჩამოვხტი, ალიას ზურგზე მოვექეცი და სამშვიდობოს გამოვედი.

ერთ დღეს საიდუმლო დავალებით ქუთაისში გამგზავნეს. დალილი-დაქანკული ღამით გამოვბრუნდი უკან. ალიას სადავე მიუღე, ჩამეძინა. ცხენი ხომ ჩინებული მგეზურია. ვიცი, მიმიყვანს შინ. თითქოს ვილაკამ ხელი წამკრაო, გამომეღვიძა. ალია დგას და აღვიღზე ტრიალებს. სადავე დავუჭირე. არ დამემორჩილა, თავი წამართვა, უკან-უკან დაიწყო დახვევა. ვავბრაზდი, მათრაბი ვუთავაზე. ალიას მათრაბის გარეშეც ესმოდა ჩემი, იუკადრისა და სწრაფად დაეშვა. უცბად საიდანდაც ვანდარმებმა ტყვია სეტყვასავით დამაყარეს. უნაგირზე გავწეკი. მერე მუცლის ქვეშ ამოვეფარე. მიქროდა ალია, ვიდრე მდევარი არ ჩამოგერჩა, და ოფლში ვიხვიტ-ქულმა მიმაგდო სახლის ქიშკართან. მერე შედგა, ერთი სასოწარკვეთილი ხმით დაიქიხვინა და ჩაიჩოქა. გულგახეთქილი სახლში შევევარი, ქრაქი გამოვარბენინე, დავხედე და მწარედ ავტირდი. ჩემს მუნჯ მგეობარს სისხლი თქრიალით ჩამოსდიოდა. გონიერი თვლებით მომაჩერდა და წყვილი ცრემლი ჩამოუგორდა.

გახსოვდეთ, ბავშვებო, მგეობარული გრძნობა ყველა გრძნობაზე სათნო და ძლიერია და იგი ცხოველმაც იცის.

ყუთი

ილია სინაბლიძე

მე ხერხი მაქვს, წვრილი ხერხი,
კბილებზაკრიკინებული.
— ხრი-ხრი, ხრი-ხრი!—გაიძახოს,
მჭრელი არის ჩინებული.
ჩაჭურციც მაქვს, ღურსმანიც მაქვს,
რალა უნდა ფიცარს მეტი!
ბებომ ყუთი დამიკვეთა,
გაგაკეთებ? ვსინჯო ვრთი.
ამისათვის მე ხვად დილით
აღრიანად წამოვდგებოი,
თუ ეს ყუთი დავამზადე,
ღურგდადაც ხომ გამოვდგებოი!

ნახატები პ. როინიჭვილიძისა

2010

კაკა

პაპა ვენახს დარაჯობს
და მთელი დღე ქოხშია.
ხელში თოფი უჭირავს,
გვერდს უმშვენებს გოშია.
წყაროს ცივ წყალს ვუზიდავთ
მთელი სოფლის ბავშვები,
გვასაჩუქრებს პაპილო
წითელლოყა ვაშლებით.

ნაზი ქილასონია

წვია

სახლში დატოვეს პატარა,
რადგან მთელი დღე წვიმს,
კაკალი,
თხილი,
ატამი
ქარმა დაყარა ძირს.
მელიამ გაიცუნცულა,
მურია იღებს გეშს,
დედა მოძებნა წიწილამ,
შეუძვრა ფრთების ქვეშ.

ნაზი ქილასონია

თამარ ჩხიძე

ზირველად იყო გია სკოლაში.

მასწავლებელმა „დედუნა“ გადაუძალა და და ჰკითხა:

— აბა, მითხარი, ეს რა ასოა?!

— ა, — მიუგო გიამ.

— ახლა შენ თქვი! — მიუბრუნდა მასწავლებელი მეორე ბიჭუნას, შემდეგ გოგონას, ისევ ბიჭუნას. სხვა ქართული ასოებიც წაიკითხეს.

— ამ თოახს საკლასო თოახი ჰქვია, ამას დაფა, ამას საანგარიშო, — განაცრმო მასწავლებელმა.

— დინ-დონ! — დარეკა ამ დროს სკოლის ზარმა: ბავშვებო, გეოთ სწავლაო, ახლა კარგია გავლაო.

ველა გაიქცა ეზოში, გიას გარდა.

— შენ მორივე იქნები, — უთხრა მასწავლებელმა და მოვალეობაც აუხსნა.

ზირველად იყო გია მორივე. იმიტომაც სინჯავდა წაძღაუწუძ: ცარცი თუ დეკს დაფას-თან, დაფა თუ კრიალეს. ველებფერი რიგზე

იყო, მსოლოდ ერთი ბიჭი დერეფნში ფანქარს თლიდა და ნათალს იატაკზე ურიდა.

— ნუ ანაგვიანებ! — უთხრა გიამ.

— შენ ვინ გკითხავს?

— მორივე ვარ, ავრიფე!

— ამ ერთ ციდას დამისედეთ! — გაავდა ბიჭი და გიას გამოუდგა.

იმ ბიჭს სხვა დიდი ბიჭი გადაუდგა წინ, ზატარას ნუ ერწიო. გაჭინკულდა ის ბიჭი, მაგრამ სკოლის ზარმა ჩაავდებინა ენა:

— წენარად, წენარადო, იწეება სწავლაო.

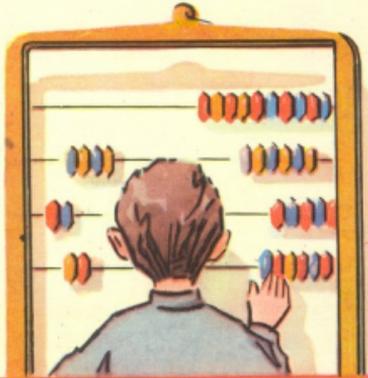
— ახლა რვეულები ამოიდეო! — მიმართა ბავშვებს მასწავლებელმა.

— შრრ, შრრ! — განიბრიალეს ფურცლებმა და გაიპაღნენ მერსებზე.

მასწავლებელმა ცარციო ციცქნა სარები დახსა დაფაზე და თქვა:

— გადაიწერო.

ჩაჰქვინთეს კალმებმა მელანში, ჩამწერი-ვეს რვეულების უჯრედებში სარები, მაგრამ

ნახატი ბ. კოდინივიჩისა

განა ვეკლამ ერთნაირად? სოკმა სომასე დიდი, სოკმა—მცირე. სოკს გუქცა აცა-ბაცა. გიანს კი სულ წაქცა და მეღნის ლაქცა დაეტუანანს სარუბს ქუდად.

— არა უძაუს, ჰირველი მჭადი ნაცრიანიაო, — უთხრა მასწავლებელმა და კაღმისტრის დაჭკრა ასწავლა, — აი, ასე! აი, ასე!

მოუწონათ ბავშვებს წერა. კიდეც დიდხანს წერდნენ, სკოლის ზარს რომ არ დაერეკა.

გაიქცნენ ბავშვები ესოში. გიაც გაიქცა დაფის ჩერის კასარეცხად. ყივიყივდნენ ბავშვები, დარბოდნენ, თამაშობდნენ. ესოს ერთი კუთსიდან კი რასარუნი გაისმოდა. გია იქით წავიდა.

ვნახათ, ბიჭებს ფორმის ზევით ხალათები ჩაუვცემთ. ერთს ძალადმინი გააქცს-გამოაქცს, მეორე სილა-კირს ურევს, მესამე დასვას მოსდგომია.

— გამარჯობათ! — მიესალმა იმათ გია, — მინდა მეც კიშეკლოთ.

— აბა, შენ რა უნდა კვიშეკლო, ციდავ! — უთხრეს ბიჭებს ღიმილით.

გიამ არ უზასუსა, მხოლოდ ტომრებს დაავლო სელი, ბურბურულით აავსო, სიღის მრეველს წვალი დაუსსა, დასვასთან მდგარს ჩაქუჩი დროზე მიაწოდა და გაიქცა სტუნუგ-სტუნუვით.

ისევ გაკვეთილი იყო.

— ახლა ვიანგარიშოთ! — და მასწავლებელი მავთულეზე აცმულ მძივებს შეესო: — ეს ერთეულებია, ეს ათეულები. ერთს რომ ერთი მივუმატოთ, რამდენია?

- ორი, — მიუგეს მოსწავლეებმა.
- ხუთს ორი რომ გამოვაკლოთ?
- სამი! — კვლავ მიუგეს ბავშვებმა.

რიტრიგობით იმასებდა მასწავლებელი ბავშვებს. ვეკლა გავიდ-გამოვიდა მძივების ჩხარა-ჩხურით. მოუწონათ მოსწავლეებს ანგარიში, არ შეელოდნენ საანგარიშოს, სკოლის ზარს რომ არ დაერეკა: თქვენნი სწავლა გაათავდაო!

თათრი ჭანჭი

ღ. პალაჭორია

ნახატები ქალაქი ამბოქანი

— ქათამი! ქათამი!
— რა ლამაზია! ვინ მოიყვანა?— გარს შე-
მოგვიყვინენ ბავშვები ქრელ დედალს.

— ქათამი ლიზიკომ მოგვიყვანა. დიდდამ
ჩამოუყვანა სოფლიდან, — თქვა დეიდა ქეთე-
ვანმა.

— ბალში რატომ მოიყვანე? — ახლა ლი-
ზიკოს მიუბრუნდნენ ბავშვები.

— სახლში უჩემოდ მოწყენილია ქროლა,
აქ უფრო კარგად იქნება.

ცოტა ხნის შემდეგ ცოცხალ კუთხეში
ქროლა ქათამს საუკეთესო ადგილი დაუთ-
მის, საცენკი დაუყარეს, წყალი დაუდგეს.

მეორე დღით მზორგემ თევზები დააპუ-
რა, კურდღელს სტაფილო მიაწოდა, მტრე-

დებს საცენკი დაუყარა. უცბად სკამის ქვეშ
რალაც თეთრს მოჰკრა თვალი და სწრაფად
წაელთ ხელი.

— კვერცხი, კვერცხი! — დაიყვირა მან,
— ქროლამ კვერცხი დადო!

ერთი აურხაური ასტეხეს ბავშვებმა. თბი-
ლი კვერცხი ხელიდან ხელში გადადიოდა.

— რა ვუყოთ ამ კვერცხს? — იკითხა დეიდა
ქეთევანმა. — შენ რას იტყვი, ლიზიკო?

— დიდდამ მითხრა, დააგროვე, და ქრო-
ლა წიწილებს გამოჩეკავსო.

ასეც გადაწყვიტეს. ყოველ დღით მო-
რიგე ფრთხილად იღებდა ახალ კვერცხს და
ბამბით მოფენილ ყუთში მოწიწებთ ინა-
ხავდა. ყუთი მალე აივსო.

ერთ დღეს ბავშვებმა შეამჩნიეს, რომ ქრო-
ლა გამოიცივალა, აღარც კვერცხს დებს, ბავ-
შვებსაც ახლოს არ იკარებს.

— რა უნდა ჩვენ ქროლას, რატომ გვი-
ბრაზდება? — დაიბნენ პატარები.

— კვერცხების გამოჩეკა უნდა,—გაიციანა დეილა ქეთევანმა.

დატრიალდნენ ბიჭები, საბუღარი გაუმზადეს, კვერცხებით ააესეს და ჭროლა ჩასვეს.

ახალი საზრუნავი გაუჩნდათ პატარებს. დეილა ქეთევანმა კენჭები ჩამწყვრივა მაგიდაზე. მწყვრივის ბოლოს თეთრი კენჭი იდო.

— ხვლიდან, ბავშვებო, ყოველი მორიგე თითო კენჭს მოაკლავს მწყვრივს.

— რატომ?

— იმიტომ, რომ აქ რამდენი კვერცხიც დევს, იმდენ დღეს უნდა იჯდეს ჭროლა კვერცხებზე. როცა აი, იმ თეთრ კენჭს ავიღებთ, წიწილებიც გამოიჩეკებინა.

დღე დღეს ემატებოდა და კენჭი მწყვრივს აკლდებოდა.

— ვინ არის ხვალ მორიგე, ვის ხვდა თეთრი კენჭი? — კითხულობდნენ პატარები.

ლიზიკო იყო სწორედ იმ დღეს მორიგე. აღელვებული შევარდა გოგონა დერეფანში.

თეთრი კენჭი ნატურის თვალივით აიტაცა და ყური მიუგდო, მაგრამ საბუღარში სინამდვილე იდგა. ჭროლა კი საბუღარიდან გადმოსულიყო და წყალს სვამდა. ლიზიკო კვერცხებს ჩაატყვრდა.

— ჭახ! — გაუვარდა თეთრი კენჭი ლიზიკოს და პირდაპირ კვერცხზე მოაღინა ჭახანი.

შეშინდა გოგონას, კვერცხი გავტეხეო, და თვალვებზე ხელი მიიფარა.

უცბად მკაფიოდ ჩაესმა:

— წივ-წივ-წივ!

— ლიზიკო, წიწილა გეძახის! — ვილაცამ ჩასჩურჩულა ყურში.

გოგონამ ზელი მოიშორა და რას ხედავს! თავზე დეილა ქეთევანი წამოსდგომია, გატეხილ კვერცხიდან კი ყვითელი, გაწუწული წიწილა იჭყიტება და წივწივებს.

სახუმარი

ერთ პატარა ბიჭს ქოლგა გაეშალა და ისე მოაბიჯებდა ქუჩაში.

— რა დროს ქოლგაა, ბიჭუნო, — უთხრა ერთმა კაცმა, — ახლა ხომ არც წვიმს და არც მზე აცხუნებს?

— მაშ რა ვქნა, ძია, — მიუღო ბიჭმა, — როცა წვიმს, მამაჩემს მიაქვს ხოლმე. მე კი როდისღა ვატარო, თუ არა ასეთ ამინდში!

დღა: — რატომ ვჩხუბებოდი ბილ ბრანუნს? იცოდეთ, ალარ გაბედო.

მიჭუნა: — მართლაც ალარ გაგებდებ, ღვიძო. ჩემზე ლონიერი კოფილა!

1.29/241

კა სსოველე

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

ყუდის მხატვრობა ეკუთვნის მალაზა მხადაძეს

რედაქტორი იოსებ ნონეშვილი, საზოგადოებრივი კულტურის განყოფილება, კ. გ. ბერიძის ქუჩა, თბილისი.
 მ. ცხელიძე (სამხატვრო რედაქტორი) ნათყვარის რუკაბაძე რედაქტორი მ. ცხელიძე რედაქტორი

ტან რედაქტორი ა. არღვიანი რედაქციის მეთვალყურე მასალები ავტორებს არ დაუბრუნდებათ

„ნაპოლეონი“ ჟურნალის მხატვრობის განყოფილება, თბილისის ქ. მ. ცხელიძის ქუჩა, 3-37-38, განბე, შეტ. 14 აქვ., საბჭოთა შეტ. 14 1930
 გამოცემა 1960 წ. ნათყვარის რუკაბაძე რედაქტორი მ. ცხელიძე რედაქტორი მ. ცხელიძე რედაქტორი
 დ. ი. ა. — საბავშვო დეტალური ჟურნალი „კა სსოველე“ საქართველოს საბავშვო ჟურნალთა კავშირის მიერ გამოცემის ან. ნ. ი. ა. ლავრო
 № 3, თბილისი 1500 წ. თბილისი, პროფ. ხაჩიძის ქ. 91.